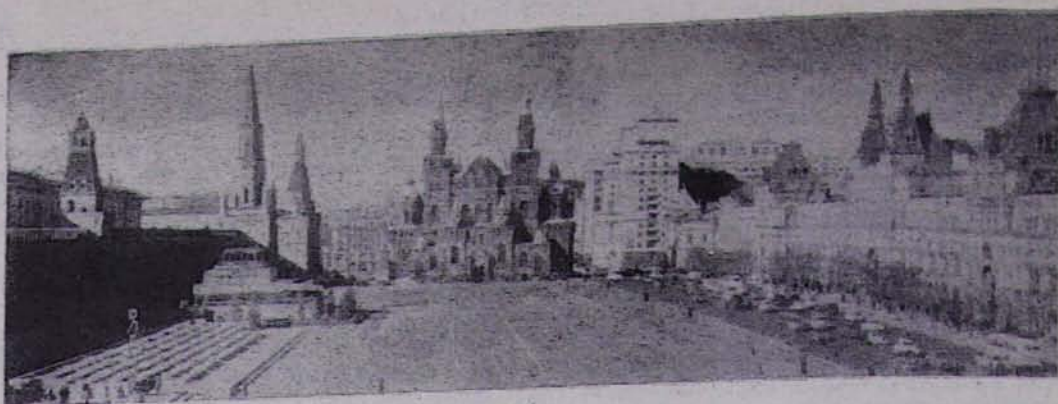

ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԻ ԵՎ ԿՐՈՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ ԶԱԳՈՐՍԿԻ ՍՈՒՐԲ ՍԵՐԳԵՅԻ ՎԱՆՔՈՒՄ

1974 թվականի հուլիսի 23—26-ը Զագորսկի սուրբ Սերգեյի պատմական վանքում տեղի ունեցավ սոցիալիստական երկրների եկեղեցիների և կրոնական համայնքների ներկայացուցիչների միջև խորհրդակցական հանդիպում՝ նվիրված էկումենիզմի և խաղաղարարական գործունեության հարցերին:

Խորհրդակցությանը մասնակցում էին Սովետական Միության, Բուլղարիայի, Հունգարիայի, ԳԴՀ-ի, Կուբայի, Լեհաստանի եկեղեցիների և կրոնական համայնքների ներկայացուցիչները: Որպես դիտորդներ ներկա էին բուդդիզմի ներկայացուցիչներ Սովետական Միությունից և Մոնղոլիայից: Բացակայում էին Ռումինիայի ուղղափառ և Լեհաստանի կաթոլիկ եկեղեցիների ներկայացուցիչները:

Մայր Աթոռի կողմից խորհրդակցությանը մասնակցում էին Նոր Նախիջևանի և Ռուսաստանի թեմի առաջնորդ տ. Պարզև եպս. Գևորգյանը, Մայր Աթոռի դիվանապետ տ. Արսեն եպս. Բերբերյանը և Հայց. եկեղեցու Միջեկեղեցական հարաբերությունների բաժնի ընդհանուր քարտուղար Պարզև Ծաֆազյանը:

Խորհրդակցության օրակարգում առաջարկվեց նախ քննարկել էկումենիզմի շարժման հետ կապված պրոբլեմներ՝ Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի առաջիկա համաժողովի աշխատանքներին նախապատրաստվելու նպատակով:

Քանի որ համաժողովի գլխավոր թեման է՝ «Հիսուս Քրիստոսն ազատում է և միացնում», հետևաբար՝ խորհրդակցության մասնակիցների ուշադրությանը էին ներկայացվում այդ թեմայի շուրջ առաջացած հետևյալ հարցերը. 1) Ինչպե՞ս պետք է ժամանակակից քրիստոնյաները համադրեն դավանաբանական դոգմաները և իրենց գործնական փորձը ծառայեցնեն մարդու բարօրությանը: 2) Ինչպե՞ս ենք հասկանում մենք լիակատար փրկությունը Հիսուս Քրիստոսի միջոցով իրական աշխարհի մեջ, ուր գոյություն

ունեն չարիքն ու մեղքը: 3) Ի՞նչ ձևով կարելի է աշխարհի ու մարդկության բարօրության համար միացնել եկեղեցիների և քրիստոնյաների անջատ-անջատ ուժերը: 4) Ինչպե՞ս հասկանալ համաժողովի գլխավոր թեման եկեղեցիների և քրիստոնյաների՝ աշխարհին ծառայելու ու ժողովուրդների համագործակցությանը նպաստելու տեսակետից:

Երակարգում քննարկվող հաջորդ հարցը սոցիալիստական երկրների եկեղեցիների և կրոնական համայնքների ճշմարիտ համագործակցության հարցն էր՝ միջազգային լարվածությունը թուլացնելու գործում:

«Հիսուս Քրիստոսն ազատում է և միացնում» թեմայի շուրջ ելույթ ունեցավ ռուսաց եկեղեցու ավագերեց Վիտալի Բորովյովը: Նա իր ելույթի հենց սկզբից ասաց, որ «Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի հերթական համաժողովում քննարկվելիք գլխավոր հարցն իր շատ կողմերով անհասկանալի է, պարզ չէ, թե ի՞նչն է Քրիստոսն ազատում և ի՞նչն է միացնում: Ե. Հ. Խ.-ն մինչև հիմա որևէ կողմնորոշող բացատրություն չի տվել իր տեղեկագրերում, հետևաբար մնում է ենթադրաբար խոսել այդ թեմայի շուրջ»: Եվ իրոք, տ. Բորովյով խոսեց ենթադրաբար, ծանրաբեռնելով իր ելույթը բազմաթիվ աստվածաբանական դարձվածքներով: Նրա ելույթի հիմնական միտքն այն էր, թե աշխարհում հսկայական փոփոխություններ են առաջանում: Երբորդ աշխարհը կամաց-կամաց ազատագրվում և բռնում է իր զարգացման ուղին: Սոցիալիստական երկրներում զարգանում է սոցիալիստական հասարակարգը, որ իր առաջադիմությամբ հակադրվում է կապիտալիստական աշխարհին: Չնայած դրան, պատմական իրադարձությունը ստիպում է կապիտալիստական երկրներին ելք փնտրելու և զանազան միջազգային հարցերում համագործակցելու սոցիալիստական երկրների հետ: Աշխարհում առաջացած փոփոխությունները չեն կարող չազդել Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի վրա: Երբորդ աշխարհի եկեղեցիներն աստիճանաբար գրավում են իրենց արժանավոր տեղերը Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդում:

Քրիստոնեական եկեղեցիներն իրարից բաժանված են դավանական, ծիսական, կանոնական և այլ տարբերություններով: Փրկիչը բոլորի համար է. Նա հանում մարդկության փրկության ինքնազոհողության դիմե՞ց՝ մարդկությունը քրիստոնեական ոգով միացնելու համար. ահա թե ինչու է Քրիստոսը բոլորին միացնում:

Քրիստոսը բոլորին ազատում է. այդ բանը պետք է փնտրել Նրա իսկ անձի մեջ. Նա փրկեց մարդկանց հավիտենական մեղքից, այդ ազատությունը Փրկիչը ձեռք բերեց իր արյամբ. հետևաբար՝ բոլոր քրիստոնյաներն ազատ են և պետք չէ ենթարկվեն այլ և այլ ճնշումների:

Ե. Հ. Խ.-ի առաջիկա համաժողովին պատրաստվելու համար պետք է օգտագործել Քրիստոնեական խաղաղության կոնֆերենցիայի նյութերը, ինչպես և մյուս եկեղեցիների աստվածաբանների, կրոնական ներկայացուցիչների առանձին աշխատություններն ու փորձերը՝ առանձնապես «Հիսուս Քրիստոսն ազատում է և միացնում» նյութի շուրջ:

Տ. Բորովյովի ելույթով էլ ավարտվեց «Հիսուս Քրիստոսն ազատում է և միացնում» նյութի քննարկումը:

Այսպիսով, փաստորեն խորհրդակցության քննարկման հիմնական թեման մնաց միջազգային լարվածությունը թուլացնելու գործում սոցիալիստական երկրների եկեղեցիների և կրոնական համայնքների կատարելիք դերը:

Դասախոսություններ կարդացվեցին մի շարք թեմաների շուրջ, այդ թվում՝ «Երջապատող միջավայր», «Արևելք-Արևմուտք հարաբերություններ»

և «Խաղաղ գոյակցության պրոբլեմներ», «Խորհրդածություն մարդու իրավունքների մասին», «Եվրոպական անվտանգություն», «Զինաթափում և ապառազիկությունների մրցավազքի կրճատում», «Մերձավոր Արևելքի ժամանակակից դրությունը և, այսպես կոչված, «Երրորդ աշխարհի» պրոբլեմները»:

Վերոհիշյալ յուրաքանչյուր դասախոսությունից հետո ժողովի մասնակից հոգևորականներից մեկը նույն հարցի շուրջ ելույթ էր ունենում գրավոր հարակից դասախոսությամբ:

Ակադեմիկոս Ֆյոդորովի դասախոսությունը «Ծրջապատող միջավայր» թեմայով որոշակի հետաքրքրություն առաջացրեց խորհրդակցությանը մասնակից հոգևորականության մեջ:

Ակադեմիկոս Ֆյոդորովը, խոսելով բնության վրա մարդու ազդեցության մասին, ասաց. «Վերջերս այն կարծիքն է ստեղծվել, թե բնության պաշարներն անսահմանափակ չեն, նույնիսկ հաշվի է առնվել, թե այդ պաշարները որքան ժամանակ կարող են բավարարել: Ամերիկացի գիտնականներից մեկը սույն խնդիրը մանրամասն ուսումնասիրելով եկել է այն եզրակացության, որ 2030 թվականին երկրի բնակչությունը կավելանա վեց անգամ, իսկ մինչ այդ երկրի պաշարները կվերջանան, որի հետևանքով երկրի բնակչության մեծ մասը կոչնչանա, և միայն մեկ ու կես միլիարդը մի կերպ կսպրի: Բնականաբար հարց է առաջանում, անհրաժեշտ է բնակչության անը դադարեցնել, թե ոչ: Գիտնականները եկել են այն կարծիքին (և մենք էլ այդ կարծիքին ենք), որ պետք է ծնունդն ու մահացությունը հավասարեցնել: Մի խոսքով միջոցներ ձեռնարկել՝ դադարեցնելու բնակչության գերաճը»:

Խորհրդակցության վերջին նիստում հրապարակվեց հաղորդագրություն:

Խորհրդակցության բոլոր նիստերին ներկա էր Նորին Սրբություն Պիոնի Պատրիարքը, որ, ինչպես խորհրդակցության սկզբում, այնպես էլ վերջում հանդես եկավ գրավոր խոսքով:

Խորհրդակցության ավարտից հետո տեղի ունեցավ հանդիսավոր ընդունելություն և ճաշկերույթ:

Ճաշկերույթից հետո հալոց եկեղեցու ներկայացուցիչները մոտեցան Սրբազան Պատրիարքին, շնորհակալություն հայտնեցին հրավերի համար, ստան Նրա Աջը ու մեկնեցին մայրավանքից:

ՊԱՐԳԵՎ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Առաջնորդ Նոր Նախիջևանի և Ռուսաստանի թեմի

